

Pet desetljeća glasila *Medicina Fluminensis*

Five decades of the *Medicina Fluminensis* journal

„*Medicini* još podosta treba da dostigne svoj zlatni jubilej i tek će u budućnosti postati stvarna povijesna vrijednost, no četiri desetljeća već su naznaka njezina uzorna hoda kroz vrijeme koje povezuje generacije naših *medicusa*.” Ove je riječi napisao prof. dr. Duje Vukas u svom članku u dopunskom izdanju *Medicine* objavljenom u povodu proslave četrdesete obljetnice redovitog izlaženja ovog časopisa¹. Ove, 2014. godine, *Medicina* slavi svoj zlatni jubilej koji, nažalost, prof. dr. sc. Vukas nije doživio. Današnja generacija liječnika, ne samo iz riječkog područja nego i šire, treba biti ponosna što joj je pripala čast obilježavanja ovoga značajnog jubileja, pedesete obljetnice redovitog izlaženja glasila.

ČASOPISI OBAVJEŠTENJA I PREVENTIVNA MEDICINA

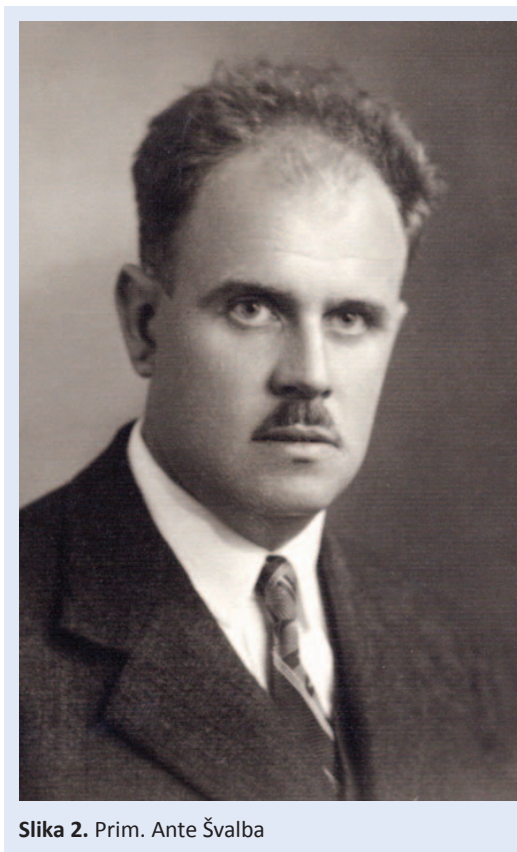
Povijesti radi treba zabilježiti da je i prije *Medicine* na području Rijeke izlazio stručni medicinski časopis. Bila su to *Obavještenja* koja su počela izlaziti 1958. godine, s podnaslovom *Higijena, epidemiologija, zdravstveno prosvjećivanje* (slika 1). Tim se podnaslovom željela istaknuti preventivno-medicinska usmjerenost ovoga časopisa. *Obavještenja* su bila stručno glasilo Higijenskog zavoda, Sanitarnog inspektorata Kotara i Zdravstveno-prosvjetnog centra Crvenog križa Rijeka. Časopis formata 20 × 14 cm bio je tiskan u obliku broširane knjige, s prosječno 80-ak stranica po broju. Izlazio je kao dvomjesečnik, a u prvoj je godini objavljeno šest brojeva.

Glavni i odgovorni urednik časopisa bio je prim. Ante Švalba (slika 2), poznati liječnik i dugogodišnji zdravstveni djelatnik na polju socijalne i preventivne medicine u Rijeci i posebno u Sušaku prije Drugoga svjetskog rata, a članovi uredništva bili su liječnici Miroslav Gradišnik i Vinko Uravić. U uvodniku prvog broja Uredništvo je, među ostalim, istaknulo²: „Namjera nam je, da pomognemo zdravstvenim radnicima na terenu pri rješavanju raznolikih, često vrlo složenih, problema iz sektora higijene, epidemiologije i zdravstvenog prosvjećivanja. Željeli bi olakšati im da povežu u dnevnoj praksi stečena terenska iskustva s teoretskim znanjem, kako bi mogli svoje djelovanje bazirati na činjenicama, koje je utvrdila medicinska nauka.

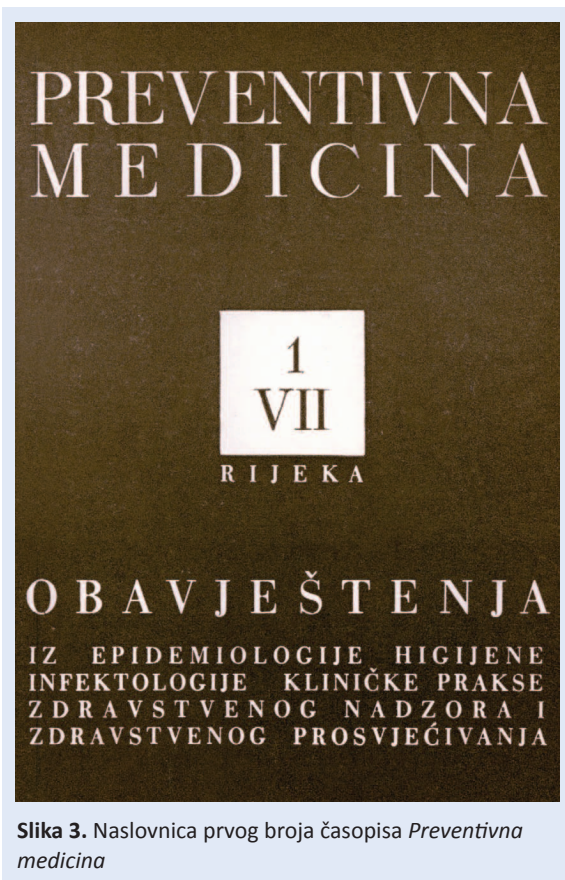
Obavještenja počinju izlaziti bez naučnih pretenzija. Imamo dovoljno stručnih časopisa koji objavljuju istraživačke radove i naučne rezultate nastojanja po-

Slika 1. Naslovnica prvog broja časopisa *Obavještenja*

Slika 2. Prim. Ante Švalba

Slika 3. Naslovnica prvog broja časopisa *Preventivna medicina*

jedinih stručnjaka i raznih ustanova. Naprotiv nedostaje nam glasilo, koje bi povezivalo terenska nastojanja i koje bi nama, ljudima s terena, poslužilo kao govornica, s koje ćemo drugima reći svoje uspjehe i od kojih zatražiti, da i oni iznesu svoje, ili da na svojem terenu izvrše nešto, što smo mi već izvršili, da bi tako mogli usporediti i situacije i postignute rezultate u stanovitoj situaciji."

Obavještenja su redovito izlazila šest godina. Od 1964. časopis nastavlja izlaziti pod naslovom *Preventivna medicina*, u istom formatu i obliku (slika 3). U podnaslovu bilo je istaknuto: *obavještenja iz epidemiologije, higijene, infektologije, kliničke prakse, zdravstvenog nadzora i zdravstvenog prosvjeđivanja*. Bilo je to stručno glasilo *Terenskih zdravstvenih radnika Jugoslavije* – izdanje Republičkoga sanitarnog inspektorata SR Hrvatske, Sanitarne inspekcije Kotara i Zdravstveno-prosvjetnog centra Crvenog križa Rijeka. Glavni i odgovorni urednik bio je i dalje prim. Ante Švalba, ali u Uredničkom odboru su, osim članova iz Rijeke, bili i stručnjaci s područja preventivne medicine iz cijele Jugoslavije, čime se posebno željelo istaknuti da je to časopis za područje cijele države.

U poduljoj Uvodnoj riječi Uredništvo je posebno istaknulo³: „Prihvaćajući u potpunosti stav integrirane medicine naš list preventivnu medicinu obrađuje kao nerazdvojivi dio rada svakog zdravstvenog radnika, kao jedan od vidova djelovanja zdravstvene službe na bilo kojem radnom mjestu u raznolikoj i razgranatoj mreži zdravstvenih ustanova.”

Svaki je broj imao više od 100 stranica, a naklada je bila 1 500 primjeraka. Pod istim nazivom, kao VII. i VIII. godište, objavljeno je 1964. i 1965. po šest brojeva časopisa. S dvobrojem 5–6/1965. godine časopis *Preventivna medicina* posljednji je put tiskan i prestao je izlaziti. U ovome posljednjem broju nema nikakve naznake da će časopis prestati izlaziti, pa pravi razlozi toga ostaju nepoznati. Može se jedino pretpostaviti da su bili financijske naravi, a možda je i početak tiskanja *Medicine* dvije godine prije pridonio njegovu gašenju.

ODLUKA ZDRAVSTVENOG CENTRA RIJEKA O POKRETANJU ČASOPISA *MEDICINA*

S *Medicinom* je, dakle, sve počelo početkom 1964. godine, kada je Zdravstveni centar (ZC) Rijeka donio odluku o pokretanju stručnoga medicinskog časopisa (slika 4).

Potrebno je nešto reći o ZC-u koji već godinama ne postoji, stoga je sasvim nepoznat mlađim generacijama. Početkom 1961. godine donesen je u Hrvatskoj Zakon o zdravstvenoj zaštiti i organizaciji zdravstvene službe⁴. Prema tom zakonu zdravstveni su se centri trebali osnovati na svim razinama zdravstvene službe – od općine preko kotara do države. Odluku o njihovu osnivanju donosilo je tijelo mjesne samouprave, u čijoj je kompetenciji bila skrb o zdravstvenoj zaštiti. Zадaci ZC-a bili su praćenje i proučavanje zdravstvenog stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova. Zdravstveni je centar bio obvezan da temeljem obrade prikupljenih podataka nadležnim tijelima vlasti predlaže programe razvitka mreže zdravstvenih ustanova, programe usavršavanja zdravstvenog osoblja, osnivanje medicinskih škola i drugo. U ostvarivanju svojih zadataka trebao je usko surađivati sa zdravstvenim ustanovama i mjesnom samoupravom na području na kojem je djelovao.

Slika 4. Naslovnica prvog broja časopisa *Medicina*

Današnjem mlađem čitatelju treba reći da ZC nije bio posebna zdravstvena ustanova već je to bila funkcija koja se povjerava jednoj zdravstvenoj ustanovi, a financirao se iz proračuna mjesne samouprave. Tamo gdje je postojao Zavod za zaštitu zdravlja (ZZZZ) ta mu se funkcija povjeravala, a ravnatelj ZZZZ-a bio je ujedno i ravnatelj zdravstvenog centra. U Rijeci je to bio prof. dr. sc. Kajetan Blečić (slika 5).

Istim zakonom bilo je određeno osnivanje Stručnog savjeta ZC-a. Njegovi članovi bili su ravnatelji svih zdravstvenih ustanova (bolničkih i izvanbolničkih) s područja kotara Rijeka, rukovoditelji svih bolničkih odjela, rukovoditelji svih službi u ZZZZ-u, predstavnici zdravstvenih strukovnih organizacija, zdravstvenog osiguranja, Medicinskog fakulteta, zdravstvenih škola i vlasti. Sve odluke donosio je Stručni savjet na svojim sjednicama koje su se održavale ne samo u ZZZZ-u, nego barem jednom godišnje u nekoj zdravstvenoj ustanovi na području Kotara. Sjednice Stručnog savjeta često su bile vrlo bučne, katkad i na granici ekscesa, ali se u konačnici omogućavalo stvaranje zajedničkih stavova. Osim toga, treba posebno naglasiti da su

Slika 5. Prof. dr. sc. Kajetan Blečić

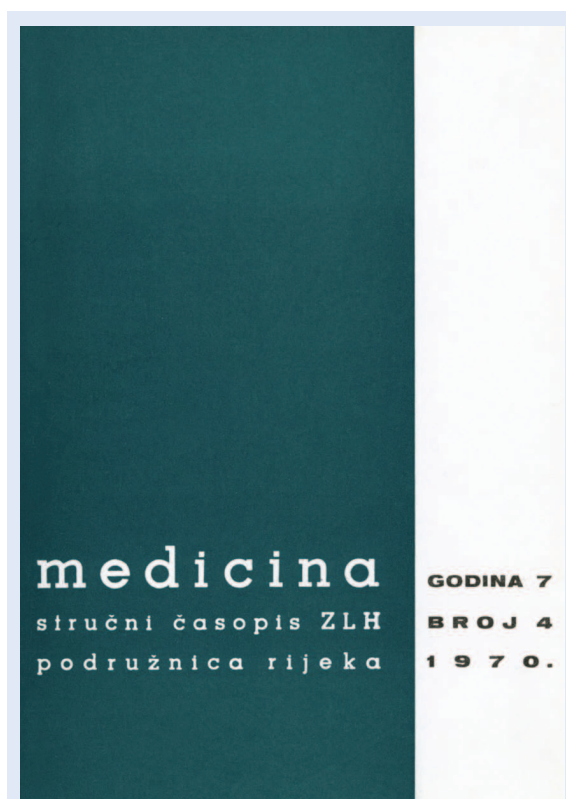
kroz djelovanje u ZC-u bili omogućeni dobri osobni kontakti rukovoditelja zdravstvenih ustanova i rukovodećih ljudi iz struke. U početku djelovanja ZC-a mladi liječnik Vjekoslav Bakašun bio je specijalizant iz epidemiologije i često je prisustvovao sjednicama Stručnog savjeta, jasno, sjedeći „na galeriji”. U svojim sjećanjima navodi kako ponekad nije mogao shvatiti onu žustrinu diskutanata uvaženih starijih učitelja, no to mu je bila prilika upoznati se поблиže s njima, a i oni su upoznavali njega, što mu je bilo posebno važno. Početkom sedamdesetih godina donesen je Zakon o udruženom radu (ZUR) i, temeljem njega, osnovane osnovne organizacije udruženog rada (OOUR) u zdravstvu (ali i u svim djelatnostima u državi). Zbog tog novoga zdravstvenog zakonodavstva ZC je prestao djelovati. Nestalo je mjesto zajedničkoga radnog okupljanja svih stručnih ljudi, za kojim se, sasvim sigurno, i danas osjeća potreba.

**OBJAVLJEN JE PRVI BROJ ČASOPISA
MEDICINA**

Ove, malo duže, ali povijesno bitne činjenice trebale bi osvjetliti uvjete donošenja odluke Struč-

nog savjeta ZC-a o pokretanju časopisa *Medicina*. Vezano uz prije iznesen sastav Stručnog savjeta, ta je odluka bila zajedničko stajalište svih administrativnih i stručnih rukovoditelja zdravstva na području kotara Rijeka, a sasvim sigurno su je s odobravanjem prihvatili svi zdravstveni radnici. Bilo je planirano da će se prvi broj objaviti 8. travnja u povodu Međunarodnog dana zdravlja, ali je zbog manjih tehničkih poteškoća prvi broj časopisa *Medicina* ugledao svjetlo dana u svibnju 1964. godine (slika 6). U podnaslovu je stajalo *Stručni časopis liječnika Zdravstvenog centra Rijeka*, a vlasnik i izdavač je bio ZC Rijeka. Zašto upravo *Medicina*? Samim se nazivom željelo upozoriti na potrebu postojanja jedinstva u medicinskoj struci i općenito medicine kao jedinstvene cjeline struke i znanosti, bez podjela.

Riječke dnevne novine *Novi list* su 12. svibnja 1964. pod naslovom *Prvi broj Medicine* objavile sljedeći tekst⁵: „Sinoć je u Zavodu za zaštitu zdravlja održana svečana sjednica uredničkog i stručnog savjetodavnog odbora časopisa *Medicina* povodom izlaženja prvog broja ovog stručnog časopisa liječnika Zdravstvenog centra.

Slika 6. Naslovnica 4. izdanja časopisa *Medicina* iz 1970. godine

U Rijeci, gradu s Medicinskim fakultetom i kliničkim bolnicama te s jednom od najboljih organizacija zdravstvena službe u Hrvatskoj – rekao je našem suradniku Glavni i odgovorni urednik ovog časopisa prof. dr. sc. Mladen Cezner – javila se potreba za pokretanjem stručnog medicinskog časopisa u kome bi svaki medicinski problem bio što kompleksnije obrađen sa svih aspekata u smislu timskog rada s konačnim ciljem da doprinese stručnom usavršavanju i odgajanju liječnika s našeg područja. Časopis će izlaziti četiri puta godišnje, a svi originalni radovi i kazuistički prikazi bit će ukratko izneseni na engleskom te njemačkom ili talijanskom jeziku. Imat će stalne rubrike naučno stručnih radova kazuistike, aktualnih medicinskih problema javnog zdravstva i medicinske nastave, referate iz stranih stručnih časopisa i rubriku riječke podružnice Zbora liječnika SR Hrvatske”. Izdavač časopisa je riječki Zdravstveni centar uz stručnu i financijsku pomoć zdravstvenih ustanova riječkog kotara. U uvodu prvog broja, programsku orijentaciju *Medicine* dao je ravnatelj Zdravstvenog centra prof. dr. sc. Kajetan Blečić⁶:

„Jedinstvena integrirana medicina je medicina današnjice u kojoj kurativni dio medicine zajedno sa preventivom čini jednu cjelinu. *Medicina* je prošla svoj historijski put na kojem su kurativna i preventivna medicina postojale odvojeno. Historiji pripada i postavka da je bolest problem pojedinca. Nekadašnji odnos liječnik – pacijent promijenio se i dobio novi položaj, liječnik – društvo. Zdravstvena služba našeg kotara preko svog Zdravstvenog centra povezuje sve zdravstvene ustanove i sve zdravstvene radnike našega kraja u jednu organizacionu cjelinu. Vjerujemo, da samo zajedničkim radom možemo postići najvišu formu naučnog rada, veća medicinska iskustva, te ostvariti zdravlje društva. Zbog toga je Stručni savjet Zdravstvenog centra odlučio da izdaje list u kome treba nastojati da se prikaže svaki problem obrađen u isto vrijeme od više stručnjaka, i od zdravstvenih radnika i suradnika.

Sigurni smo da je ovakav rad nešto novo, da će biti teško uvijek odgovoriti postavljenim obavezama, ali vjerujemo u napredne snage naših liječnika, koji će se uključiti u ovakav rad, u timsko prikazivanje pojedinih problema, a time ćemo ispuniti jednu od dužnosti Zdravstvenog centra – stručno usavršavanje zdravstvenih radnika.”

Iako Rijeka, kao i ostali dijelovi zapadne Hrvatske, ima stoljetnu školsku tradiciju, stvarni uvjeti za početak neprekidnoga medicinskoga publikacijskog rada ostvareni su u vrijeme kada Rijeka postaje konačno jedinstvena cjelina, jako gospodarsko središte i u vrijeme kada počinju djelovati riječki Medicinski fakultet i Riječko sveučilište. To se odnosi na rane pedesete godine u stoljeću koje je za nama¹. *Medicina* je bila tiskana u formatu 24,5 × 17,5 cm, proširano izdanje u obliku knjige. Pojedini je broj imao između 100 i 120 stranica. Suradnici su bili gotovo u pravilu medicinski stručnjaci iz Rijeke i sa širega riječkog područja, ali je bilo i članaka autora iz drugih medicinskih središta.

**PROF. DR. SC. MLADEN CEZNER – PRVI
UREDNIK *MEDICINE***

Prvi glavni i odgovorni urednik *Medicine* bio je prof. dr. sc. Mladen Cezner (slika 7), specijalist za zarazne bolesti u Klinici za zarazne bolesti Kliničke bolnice Rijeka. U razgovoru s doc. dr. sc. Bakašu-

nom, prof. dr. sc. Cezner u srpnju 2014. godine, u svojoj 92. godini, s puno zadovoljstva i žara ispričao je nekoliko detalja iz početaka svoga rada kao urednika *Medicine* (slika 8). „Nakon što je Stručni savjet ZC-a donio odluku o pokretanju časopisa” – sjeća se prof. dr. sc. Cezner, „zamolio me prof. dr. sc. Kajetan Blečić, ravnatelj ZZZZ-a i ZC-a da se prihvatim posla glavnog urednika novog časopisa. Nisam se puno kolebao jer je to bio jedan izazovan rad. Vrlo sam brzo prikupio članke za prvi broj, jer su mnogi autori željeli objavljivati u *Medicini*. U dogovoru s Uredničkim odborom odredili smo rubrike u časopisu, a željeli smo člancima pokriti što više područja medicine. Financijska sredstva za tiskanje časopisa nisu bila problem jer je bio financiran sredstvima svih zdravstvenih ustanova, zdravstvenog osiguranja i Kotara Rijeka, ali je sav tehnički posao pao na moja leđa. Trebalo je pronaći odgovarajuće recenzente, kako u Rijeci, tako i iz drugih središta. Rukopise sam osobno nosio prevoditeljima sažetaka (na talijanski i engleski), zatim lektoru, pa konačno u tiskaru.” Sjeća se kako bi pri svakom izlasku iz Klinike koji se odnosio na rad na časopisu formalno zatražio dozvolu od šefa prof.

Slika 7. Prof. dr. sc. Mladen Cezner

Slika 8. Prof. dr. sc. Cezner i doc. dr. sc. Bakašun prebiru po uspomenama 2014. godine

dr. sc. Valtera Rukavine, koji bi s podsmijehom kazao: „Zašto me pitate kad znate da ću Vam odobriti jer radite za dobrobit našeg novog časopisa.” „Nakon prvog prijeloma tiska”, nastavlja prof. dr. sc. Cezner, „morao sam otići u tiskaru po otisak i obavljao sam korekturu. Usput, bilo je i sitnih problema s nekim autorima u njihovom neslaganju sa zahvatima lektora, pa je i to trebalo pomiriti. Bilo je vjerojatno i još sitnih problema tih početnih dana, tko bi se danas mogao svega sjetiti. Kada je napokon časopis bio otiskan, održana je promocija u svibnju 1964. u prostorijama ZZZZ-a Rijeka. Ostala mi je u sjećanju neka svečana atmosfera koja je vladala na promociji. Ipak, nije to bila mala stvar u činjenici da je naše područje dobilo svoj stručni časopis. Funkciju glavnog urednika obavljao sam deset godina i želim naglasiti da sam taj posao obavljao strogo volonterski. U tim se vremenima rad za opću dobrobit cijenio i smatrao kao počast, takva su to bila vremena” – završava svoja sjećanja prof. dr. sc. Mladen Cezner, pun zadovoljstva što je lijepe uspomene mogao podijeliti s nekim tko je djelovao u tom istom razdoblju, pa to dobro razumije. Sadržaj pojedinog broja *Medicine* počeo je redovito objavljivati *Liječnički vjesnik* od broja 9/1964. godine, u rubrici *Naši medicinski časopisi*⁷.

MEDICINA JE POSTALA GLASILO PODRUŽNICE ZLH-A RIJEKA

Kao glasilo ZC-a Rijeka, *Medicina* je izlazila do broja 3 godišta VII. objavljenog u listopadu 1970. godine. Već u broju 4 tog godišta, koji nosi nadnevnik studeni 1970. godine, u podnaslovu stoji: *Stručni časopis ZLH – podružnica Rijeka* (slika 9). Otkud ta promjena? Krajem 1970. godine prestao je djelovati ZC Rijeka. Daljnje izlaženje *Medicine* postalo je ne samo upitno već praktički onemogućeno u okviru ZZZZ-a kao zdravstvene ustanove u čijem je sastavu dotad djelovao ZC. To je prijetilo prestankom izlaženja časopisa nakon sedam uspješnih godina.

I opet je proradila društvena svijest tadašnjih zdravstvenih radnika, inače karakteristična za riječko područje, i pronašao se izlaz. Izdavanje i sva vlasnička prava preuzela je Podružnica ZLH-a Rijeka, a budućnost *Medicine* time je bila spašena. O tome svjedoči i podulji uvodnik objavljen u broju 4/1970. pod naslovom: *Uz ponovno izlaženje „Medicine”*,

koji je napisao doc. dr. sc. Drago Vrbanić, predsjednik podružnice Zbora liječnika u Rijeci i koji u dijelu što se odnosi na objavljivanje časopisa *Medicina* glasi:⁸ „I mada se iza drugog svjetskog rata privedilo sve što treba za izdavanje vlastitog glasila, ipak su nedostajali oni poticaji, koji su neophodni kad valja s planova prijeći na djelo. Podružnica Zbora liječnika u Rijeci mogla je bez sumnje već tada prodrijeti na područje pisanih prikaza regionalne patologije, ali su nedostajale baš one komponente, koje je mogla naknadno organizirati jedna nova organizacija, predstavljena Zdravstvenim centrom. I tako je tek u svibnju 1964. godine izašao prvi broj „Medicine”, zahvaljujući razumijevanju direktora Zavoda za zaštitu zdravlja dra Kajetana Blečića i izuzetnom zalaganju glavnog urednika Mladena Ceznera.

Međutim, krajem 1970. godine izvršena je organizациона promjena te je nestao Zdravstveni centar, a time je izgubljena financijska podloga za izlaženje „Medicine”, što je izazvalo zastoje od gotovo godinu dana. Naša staleška organizacija nije mogla ostati ravnodušna prema takovoj situaciji jer je smatrala da se stručni časopis *Medicina* već čvrsto afirmirao i postao blizak liječnicima u našoj regiji.

Iz tih razloga podružnica Zbora liječnika u Rijeci porazgovarala je s uredništvom „Medicine” i ubrzo je postignut dogovor, da treba ponovno pokrenuti naš stručni časopis i što prije nadoknaditi izgubljeno vrijeme. Preuzimanjem „Medicine” postavljaju se pred podružnicu Zbora liječnika u Rijeci nemali zadaci, iako prihvaća časopis koji ima izvrsno uredništvo i organizaciju.

U svom daljnjem izlaženju „Medicina” će zadržati isto uredništvo i oblik, a po svom programu težiti će da se što više približi zahtjevima i potrebama liječnika našeg kraja. U tim svojim nastojanjima Upravno odbor podružnice Zbora liječnika u Rijeci i uredništvo „Medicine” vjeruju, da će naći punu podršku svih svojih članova.”

Taj zastoj u izlaženju *Medicine* potrajao je skoro dvije godine, što je nadoknađeno ubrzanim izlaženjem časopisa.

DESETA OBLJETNICA I NOVI FORMAT MEDICINE

Medicina broj 1, godišta XI., ožujak 1974., pojavila se u povodu desete obljetnice izlaženja u no-

Slika 9. Naslovnica 1. izdanja časopisa *Medicina* iz 1974. godine

vom obliku (format 28,5 × 20,5 cm, meke korice zelenkaste boje, ne više u obliku knjige nego kao časopis, opseg 40 stranica). Opseg od četrdesetak stranica po pojedinom broju, samo katkad nešto više, zadržan je i sljedećih godina, čime su se zasigurno smanjili troškovi tiskanja.

U uvodniku toga broja dotadašnji glavni urednik prof. dr. sc. Mladen Cezner u članku *Na kraju jednog desetljeća* napisao je i ovo⁹:

„Današnjim brojem *Medicina* ulazi u jedanaestu godinu postojanja. Časopis je tijekom proteklih deset godina postigao punu afirmaciju i prodro u sve biblioteke i naučne medicinske ustanove naše zemlje, a doslovce i u dom svakog pojedinog liječnika naše regije.

Današnje promjene u načinu organizacije časopisa izraz su djelomično financijskih teškoća, a djelomično želje nas svih da se stvori jaki časopis istarsko-primorsko-dalmatinske regije.”

I novi glavni urednik, prof. dr. sc. Vladimir Šustić, u svom je uvodniku naslovljenom *U susret novim obavezama* iznio¹⁰: „Deset godina jednog stručnog časopisa nije mnogo, ali ako je prijedeni put

bio uspješan, onda i jedno desetljeće treba obilježiti. Za riječku Podružnicu ZLH-a, za mlade stručne kadrove i medicinske institucije Rijeke i primorsko-goranske regije *Medicina* je postala dio njih, ona ih je u svojim mogućnostima pratila, registrirala njihove rezultate i uspjehe, postala im stručni pratilac i informator. Nakon deset godina i *Medicina* može pretendirati da pokuša svog čitaoca još više animirati, kao tribina postati mu bliža i korisnija, a kao reprezentant biti objektivna u sadašnjoj i budućoj vremenskoj projekciji znanja i mogućnosti jedne vitalne medicinske sredine.”

Od toga broja u Savjet *Medicine* ušli su i predstavnici iz područnica ZLH-a iz Pule, Zadra, Šibenika, Splita i Dubrovnika. Time se nastojala ostvariti želja da časopis postane glasilo svih liječnika s hrvatske obale Jadrana.

Medicina je nastavila izlaziti kontinuirano, predstavljajući pretežno tekstove autora s riječkog područja i sve je više postajala matična stručna publikacija u kojoj su radove objavljivali eminentni medicinski stručnjaci riječke regije, ali su u njoj stekli prva iskustva u objavljivanju radova i mnogi mladi liječnici.

MEDICINI DODIJELJENA NAGRADA GRADA RIJEKE

Godine 1975. u povodu desetogodišnjice izlaženja časopisu *Medicina* dodijeljena je Nagrada grada Rijeke. Tekst glasi: „Časopis *Medicina* dobitnik je nagrade grada Rijeke 1975. godine za rad na afirmaciji naučnih i stručnih dostignuća s područja medicine”. Nagrada je uručena na svečanoj sjednici Skupštine općine Rijeka u povodu Dana grada 3. svibnja 1975. godine. Dodjelom ove nagrade časopis *Medicina* dobio je vrijedno priznanje za dotadašnji rad, a bila je to ujedno i činjenica da je u tako kratko vrijeme od svega deset godina izlaženja časopis bio prepoznat.

Od 1975. do 1983. u okviru *Medicine* objavljuje se u obliku suplementa *Acta Facultatis Medicae Fluminensis* kao časopis Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, koji je 1984. nastavio izlaziti kao samostalni časopis. U uvodniku četverbroja *Acte* za godinu 1984. glavni urednik prof. dr. sc. Juraj Sepčić navodi¹¹ da je *Acta* nekoliko godina bila „nasukana”, tako da je u određenom trenutku postojala bojazan da je više neće biti moguće pokrenuti.

„Zahvalni gradskoj posestrimi *Medicini*, koja nas je bila uzela pod svoje okrilje tijekom spomenutog za nas nepovoljnog razdoblja, eto u godini 1984. ponovo nastavljamo samostalno izlaziti.”

SREBRNI JUBILEJ *MEDICINE*

Srebrni jubilej – 25. obljetnica časopisa *Medicina* – posebno je označen objavljivanjem dvobroja 3–4, godište XXV., srpanj-prosinac 1989. Taj svečarski broj časopisa imao je korice srebrne boje kako bi se i vanjskim izgledom naznačio srebrni jubilej. Sadržaj je bio uobičajen, jedino su uvodnici bili posvećeni jubileju. U zaglavlju je navedeno da se časopis indeksira u šest svjetskih i u jednom domaćem indeksu.

U prigodnim riječima u uvodu ovog broja časopisa mr. sc. Lea Oštrić, predsjednica Zbora liječnika Rijeka, među ostalim je istaknula¹²: „Obljetnice su

trenuci svečanosti, ponosa i sjećanja. Udruženje koje okuplja 1 600 članova – Zbor liječnika Hrvatske – Osnovna organizacija Rijeka, s ponosom obilježava srebrni jubilej, 25. godišnjicu svojeg stručno-znanstvenog časopisa. Bilo je i ima bezbroj poteškoća ali i priznanja, a nadasve odlučnosti da nastavimo i unaprijedimo ideju i osnivača i bezbrojnih suradnika *Medicine*.”

Prof. dr. sc. Antun Škarpa, predsjednik Savjeta *Medicine* u uvodniku tog broja, među ostalim, piše¹³: „Ovim brojem *Medicina* navršava dvadeset i petu godinu svoga postojanja i izlaženja. Tijekom tog razdoblja časopis se stručno, znanstveno i društveno afirmirao te na taj način ispunio zadaću koju su mu osnivači namijenili.

Ovom prigodom treba napomenuti da je 1975. godine *Medicini* dodijeljena Nagrada grada Rijeke za izuzetan doprinos u širenju i unapređenju medicinske misli (slika 10). Iste godine Medicinska akademija Hrvatske u stručnoj ocjeni časopisa između ostalog navodi: *Medicina* je prevalila mukotrpan put od provincijskog medicinskog časopisa do časopisa hrvatske vrijednosti.

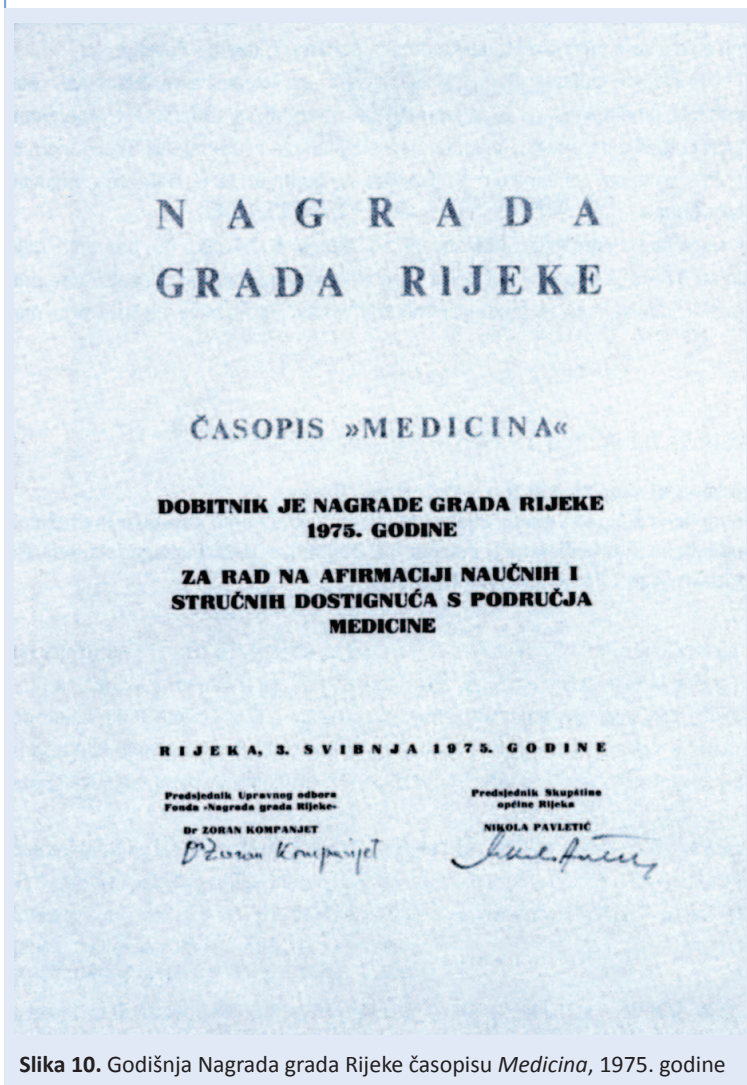
U svojem djelovanju kroz proteklih dvadeset i pet godina *Medicina* je doživljavala preobražaje koji su je postepeno preobražavali i unapređivali. Bilo je povremenih zastoja, ali sve to nije moglo zaustaviti časopis u njegovoj misiji. Zbog širokog i raznolikog stručnog interesa članstva, Uredništvo je trajno nastojalo sadržaj časopisa činiti zanimljivim i korisnim svakom čitaocu.

Na kraju možemo reći da smo ponosni što je upravo našoj generaciji pripala čast da zabilježi jubilej 25 godina izlaženja našeg časopisa.”

U tom svečanom broju glavni urednik prof. dr. sc. Miljen Gazdik u svom Uvodniku navodi¹⁴:

„Od svoga osnutka godine 1964. *Medicina* je imala svojih uspona i padova, ovisno o momentalnim financijskim, uređivačkim i izdavačkim problemima. Međutim, zahvaljujući samoprijegoru i entuzijazmu mnogih sudionika uspjela je održati i unaprijediti svoj identitet.

Koje su daljnje perspektive časopisa? Dobar biomedicinski časopis mora imati široki krug čitalaca i suradnika, što će osigurati svojom zanimljivošću i aktualnošću objavljenih tekstova. Prema tome, uz više priloga (uz značajku i objektivnu recenziju) kvaliteta ne bi smjela izostati.”

Slika 10. Godišnja Nagrada grada Rijeke časopisu *Medicina*, 1975. godine

Posebne proslave u povodu 25. obljetnice izlaženja časopisa nije bilo. Samo je u pismu članstvu predsjednica mr. sc. Lea Oštrić napisala da se 16. ožujka 1990. održava godišnja skupština Zbora liječnika Rijeka i obilježavanje 25. godišnjice stručno-znanstvenog časopisa *Medicina*. Tekst iz ovog pisma pokazuje da je vjerojatno na samoj godišnjoj skupštini ova obljetnica bila obilježena prigodnim izlaganjem.

MEDICINA SE OBJAVLJUJE NA ENGLESKOM JEZIKU

Daljnji pokušaj, gotovo bi se mogao nazvati potvatom, za podizanje kvalitete i još veće prepoznatljivosti *Medicine* u svijetu, bilo je objavljivanje svih tekstova na engleskom jeziku i sažetaka na hrvatskom. To je, uz nov vizualni izgled korica, počelo s god. XXIX. i brojem 1 u 1993. godine (slika 11). Potpun naziv časopisa je tada glasio: *Medicina – The Journal of the Croatian Medical Association – Rijeka*. Taj uistinu težak zadatak preuzeo je na sebe prof. dr. sc. Žarko Mavrić, glavni urednik. Urednički odbor bio je sastavljen od stručnjaka iz Rijeke i

drugih gradova Hrvatske te iz nekoliko europskih gradova, čime se svakako želio postići veći ugled časopisa u svijetu. U ovakvu sastavu objavljeni su broj 1 i 2 te dvobroj 3–4 časopisa. Na početku se Urednički odbor kratkim napisom obratio čitateljstvu. Prvi dio tog napisa glasi¹⁵: „The appearance of this new edition of *Medicina* marks the realization of a project started by the new Editorial Board. Although the journal has been designed to meet higher quality standards that should facilitate its inclusion into the international secondary publications, the effort will be worthwhile only if those who read it approve and benefit from it.”

Ovaj hvalevrijedan pokušaj trajao je kratko. Već sljedeće godine, god. XXX. objavljeno je kao četverobroj u kojem je dio tekstova objavljen na engleskom, a dio na hrvatskom jeziku, da bi godinu nakon toga *Medicina* ponovno izlazila samo na hrvatskom jeziku. Ovaj je pokušaj, nažalost, doveo Podružnicu gotovo do financijskog kraha jer su troškovi prevoditelja bili toliko veliki da se to dalje nije moglo podnijeti. Daljnje izdavanje *Medicine* bilo je pod velikim upitnikom. Za spas časopisa zaslužan je prof. dr. sc. Ante Škrobonja koji se 1995. prihvatio posla glavnog urednika i velikim zalaganjem kroz sljedećih sedam godišta ne samo učvrstio financijsku stranu i održao kontinuitet izlaženja, nego je značajno poboljšao kvalitetu časopisa, a počeo je i s objavljivanjem tematskih brojeva. Da bi se nekako održao kontinuitet u prve dvije godine *Medicina* je objavljivana kao četverobroj, a do 2002. kao dva dvobroja godišnje.

TRIDESET I PETA OBLJETNICA *MEDICINE*

Trideset i peta obljetnica, 1999. godine, bila je samo vizualno označena na koricama obaju dvobroja 35. godišta u obliku istaknutog broja „35”, obostrano omeđenog stiliziranim lovorovim grančicama. Ta se obljetnica nije obilježila posebnim programom, a nije bilo ni posebnog osvrta u časopisu. U prvom broju godine 2002. novi Urednički odbor s Glavnim urednicima – prof. dr. sc. Verom Vlahović-Palčevski i prof. dr. sc. Igorom Prpićem, u *Uvodniku* se obraća čitateljstvu ističući među ostalim¹⁶: „Časopis *Medicina*, glasilo Hrvatskoga liječničkog zbora – Podružnica Rijeka, nastavlja sa svojom dugogodišnjom tradicijom redovitog izlaženja. Osvježen i u novom ruhu, zainteresirat će, nadamo

Slika 11. Naslovnica 1. izdanja časopisa *Medicina* na engleskom jeziku iz 1993. godine

se, još širi krug liječničke publike. Želja nam je da svojim radovima pridonese osuvremenjivanju i unaprjeđenju kvalitete časopisa. Raznovrsnost publiciranih radova pridonijet će kvaliteti, što je i uvjet za indeksiranje časopisa. Slijedeća dva volumena opredijelila su se za objavljivanje tematskih brojeva, a uredništvo želi tako i nastaviti. Nadamo se da će takav časopis čitateljstvo bolje prihvatiti i da će pridonijeti proširenju kruga korisnika, pri čemu se prije svega misli na studente medicine. Vjerujemo da će i budući suradnici prihvatiti ovakvu orijentaciju, na obostrano zadovoljstvo.”

ČETRDESETA OBLJETNICA *MEDICINE*

Četrdeseta obljetnica vizualno je istaknuta stiliziranim brojem 40 koji je omeđen krugom i otisnut u zlatnoj boji na koricama svih brojeva četrdesetoga godišta (slika 12). Objavljeno je dopunsko izdanje posvećeno ovom jubileju¹⁷, koje je promovirano 7. prosinca 2004. u sklopu Dana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Ovime je proslavljena ova značajna obljetnica – četrdeset godina neprekidnog objavljivanja časopisa *Medicina*.

Slika 12. Naslovnica dopunskog izdanja časopisa *Medicina* u povodu 40 godina izlaženja

Suplement je tiskan na 114 stranica. Gost urednik bio je doc. dr. sc. Vjekoslav Bakašun, predsjednik HLZ-a – Podružnica Rijeka koji je na kraju svog uvodnog obraćanja naglasio¹⁷: „Današnja generacija treba biti ponosna što joj je pripala čast obilježavanja ovoga vrijednog jubileja.” Urednik je napisao podulji članak o povijesti *Medicine*. Objavljeni su i članci prof. dr. sc. Duje Vukasa, prof. dr. sc. Amira Muzura te grupe autora o internetskom izdanju *Medicine*. Autorice Ada Prpić i Branka Škibola uložile su velik napor i dale vrijedan dokument za povijest. Objavljen je popis svih objavljenih brojeva *Medicine* i popis urednika. Najvredniji dio ovoga Suplementa čini njihov popis 1 689 radova kronološkim redom, slijedom izlaženja časopisa te njegovih suplemenata u svih četrdeset godišta, autorsko i predmetno kazalo. Nastavak ovog obimnog zadatka predstoji novim generacijama.

RAZDOBLJE ZNAČAJNIH PROMJENA U GLASILU *MEDICINA*, 2008. – 2014.

Dolaskom prof. dr. sc. Saše Ostojića na funkciju glavnog i odgovornog urednika 2008. godine u glasilu su se dogodile brojne promjene čija je svrha bila časopisu osigurati još kvalitetniju budućnost, stručnu i znanstvenu izvrsnost, prepoznatljivost i stil, temeljene na jasnim i visokim kriterijima te širokom krugu suradnika u zemlji i inozemstvu¹⁸. Nov, izmijenjen Urednički odbor proširen je stručnjacima različitih interesa, profesionalno vezanih uz prestižne stručne i znanstvene institucije, u nas i u inozemstvu. U časopis su uvedene i funkcije Zamjenika glavnog urednika, kao i Izvršnih urednika za medicinsku etiku i biostatistiku. Uvjeti pisanja u *Medicini*, odnosno Upute autorima, kao i recenzijski postupak, postavljeni su prema standardima koje normira *International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE)*¹⁹. Nadalje, etičke norme postavljene su prema standardima koje normira *Committee on Publication Ethics (COPE)*²⁰.

Razvijanjem široke mreže suradnika – recenzenata, kao i standardiziranjem uputa za recenziju članaka zacrtan je dugoročni cilj – podizanje kvalitete publiciranja na što višu razinu. Također su precizno kategorizirane vrste članaka koje se objavljuju, a uvedena je i mogućnost prenošenja kvalitetnih autorskih članaka iz relevantnih časopisa.

Slika 13. Naslovnica 1. izdanja časopisa *Medicina* iz 2008. godine

Od 2008. godine, broj otisnutih primjeraka po pojedinom broju glasila podignut je na 1 500, dok je broj stranica povećan sa 60 na prosječno 120 i više stranica velikog formata. Osim unutar-njih, časopis je doživio i značajne promjene u vanjskom oblikovanju (slika 13). Potpuno nov, osvježen, dinamičan izgled časopisa omogućio je zanimljiv i jednostavan prikaz. Novost su bili i kratki uokvireni naglasci s ulogom da, već pri prvom pogledu, zainteresiraju čitatelja iznesenim činjenicama istraživanja ili stava autora. Nakon temeljitih izmjena i u vrlo kratkom razdoblju, časopis je u travnju 2008. godine primljen na *Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske* (HRČAK)²¹, koji na jednom mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise s otvorenim pristupom.

POVIJESNA PROMJENA IMENA GLASILA – MEDICINA POSTAJE MEDICINA FLUMINENSIS

Jedna od najvažnijih promjena u glasilu *Medicina*, od njegova osnutka do danas, dogodila se tije-

kom 2010. godine. Odlukom Skupštine Hrvatskoga liječničkog zbora – Podružnice Rijeka i Fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, od lipnja 2010. godine časopis izlazi u suizdavaštvu s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Rijeci i mijenja ime u *Medicina Fluminensis* (slika 14). Vodeći razlog bio je dodatno podizanje kvalitete, temeljeno na znanstvenom i stručnom potencijalu Medicinskog fakulteta, kao i tradiciji koju ta ustanova ima u izdavanju znanstvenih i stručnih glasila, poput nekadašnje *Acte Facultatis Medicae Fluminensis*, čije je *Medicina Fluminensis* dijelom i sljednik. Razvoj časopisa potpomaže i odluka Fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta iz svibnja 2010. godine kojom objavljivanje radova u časopisu *Medicina Fluminensis* postaje jedan od uvjeta za izbor u znanstveno-nastavna zvanja. Time će, dugoročno, kvantitetom pristiglih radova biti osigurana veća kompetitivnost a time pozitivnom povratnom spregom i kvaliteta objavljenih članaka, što će se ogledati i u prisutnosti glasila u relevantnim međunarodnim bazama, uz već postojeće u koje smo uvršteni.

Slika 14. Naslovnica 1. izdanja časopisa *Medicina Fluminensis* iz 2010. godine

OBLJETNIČKA 2014. GODINA – 50 GODINA ČASOPISA *MEDICINA FLUMINENSIS*

Pedeseta obljetnica vizualno je obilježena stiliziranim natpisom „50 godina” koji je otisnut iznad naslova glasila na koricama svih brojeva godišta. No osim vizualnog prisjećanja na jubilej, u glasilu su dodatno uvedene promjene. Po drugi put u mandatu sadašnje redakcije u 2014. godini dodatno su podignuti standardi kvalitete objavljivanja sa željom za daljnjim razvojem znanstvenog i stručnog potencijala časopisa *Medicina Fluminensis*.

Tako su u obljetničkoj godini uvjeti publiciranja dopunjeni i standardizirani prema novim ICMJE standardima²². Osim navedenog, jasnije su definirani ciljevi i djelokrug časopisa, uz izričite smjernice za pripremu pojedinih vrsta znanstvenih članaka, a prošireni su i dijelovi povezani uz etiku objavljivanja.

Naposlijetku, 2014. godine u organizacijsku strukturu glasila namjesto funkcije Zamjenika glavnog urednika, uvedena je funkcija Izvršne urednice koju obnaša dr. sc. Nina Pereza, koja je u posljednjih šest godina ostavila značajan trag u radu glasila.

Na prijedlog glavnog urednika proširen je Urednički savjet glasila eminentnim uglednicima iz područja znanosti i struke, kao i Urednički odbor koji sada broji respektabilnih 30 članova. Širi se i krug specifičnih zadataka namijenjenih Izvršnom uredniku za internetsko izdanje, s ciljem što bolje vidljivosti, prepoznatljivosti i citiranosti glasila u digitalnom okružju međunarodne znanstveno-stručne biomedicinske zajednice.

Navedenim se promjenama kontinuirano pridonosi ostvarenju vizije prof. dr. sc. Kajetana Blečića, pokretača glasila, o kvalitetnom, dobro organiziranom, čitanom i citiranom lokalnom medicinskom glasilu šireg utjecaja, s misijom kontinuiranog informiranja i edukacije unutar medicinskog okružja. Njegove će vizionarske misli, kao i svih drugih koji su s autorima članaka pridonijeli razvoju glasila u zlatnih pet desetljeća kontinuiranog izlaženja, ostati trajno zabilježene, kako redovitim izdanjem glasila posvećenog ovom jubileju, tako i prilikom promocije izdanja u prosincu 2014., u sklopu Dana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

POGLED UNAPRIJED

Iza proteklih pet desetljeća zajedničkog rada brojnih vrijednih suradnika, urednika, članova Uredničkog savjeta i odbora časopisa *Medicina Fluminensis* ostaje neizbrisiv trag mnoštva objavljenih članaka koji svjedoče o biomedicinskoj znanosti i struci našeg vremena i u našem okružju. Svoj su doprinos, za opće dobro, pisanom riječju o znanju i rezultatima svoga rada, ostavili priznati stručnjaci i znanstvenici, koji već odavno čine temelje moderne riječke i hrvatske medicine, kao i oni na početku putovanja koji će jednakovrijedno ostaviti svoj trag u vremenu koje je tek pred nama.

Pogled unaprijed osvrtnje je i unatrag na sve ono dobro što su nam u nasljeđe ostavili prethodnici. Tako misli prof. dr. sc. Vukasa, objavljene u dopunskom broju *Medicine* prigodom 40. obljetnice izlaženja, nose i danas jednaku svježinu i aktualnost. „*Medicina* danas dijeli sve probleme ostalih stručnih medicinskih publikacija kao što su nedovoljna sredstva i povremena manja uključenost autora. Zadaci su *Medicine* trajni, kao i njezino redovito izlaženje. Odnose se na trajnu edukaciju liječnika, na prezentaciju medicinskih dosega regije kojoj časopis prvenstveno pripada, ali i na otvorenost cijelomu našem hrvatskom liječničkom korpusu. I, konačno, trebalo bi poraditi na nezainteresiranosti određenog broja naših kolega – mogućih autora, koji svoje aspiracije zadovoljavaju isključivo svojom nazočnosti u medicinskoj literaturi najviše citiranosti, zaneamarujući time svoj dug prema svojoj sredini²³.”

Upravo ta sredina, koja postaje ‘malom’ jedino u našim glavama, prirodno je mjesto otvorenosti prema općem znanju, gdje se brišu granice podjela na značajne i beznačajne. Iako svjesni stava da su lokalna biomedicinska glasila na materinskom jeziku i s malim odjekom upitnog razloga postojanja, jasno smo odredili želju da, usprkos svemu, pronađemo razlog postojanju i kontinuiranom napretku, temeljen na jasnim kriterijima, viziji, odnosno kratkoročnim i dugoročnim ciljevima.

Razvoj i pozicioniranje časopisa *Medicina Fluminensis* tijekom ovih 50 godina najbolje je vidljiv upravo kroz knjižnične servise i baze znanstvenih

časopisa u kojima je zastupljen. O prisutnosti časopisa *Medicina Fluminensis* i članaka objavljenih u njemu lako se osvjedočiti pregledom i domaćih i međunarodnih tražilica. Zsigurno najsvobuhvatniji domaći alat za pretraživanje znanstvenih publikacija, HRČAK²¹, donosi čitave članke objavljene u *Medicini (Fluminensis)* od 2007. god. Preduvjet za elektroničko izdavanje časopisa bilo je izdavačevo prihvaćanje modela *Open Access*, čime je i *Medicina Fluminensis* dobila pravo postati članom obitelji časopisa koji objavljuju po modelu „slobodnog pristupa” (*Directory of Open Access Journals – DOAJ*). Još ranije, 2002. god., međunarodna baza znanstvenih časopisa Indeks Copernicus počela je objavljivati bibliografske podatke i sažetke članaka objavljenih u *Medicini (Fluminensis)*. Ovakva prisutnost u međunarodnim bibliografskim bazama pobudila je interes za časopis *Medicina Fluminensis*, te je ona prisutna i u bazama Electronic Journals Indeks, Bioline International, Base, CloudD, SCI MAGO i Journal-Seek. Pružanjem poveznica na čitave tekstove članaka koje nudi baza SCOPUS i prepoznavanjem časopisa *Medicina Fluminensis* od strane knjižničnih servisa Ulrich’s Archive i EBSCO Uredništvo je dodatno ohrabreno u budućim nastojanjima da časopis *Medicina Fluminensis* učini još vidljivijom, manifestnijom i primamljivijom budućim autorima.

Uz pristupanje relevantnim međunarodnim bibliografskim bazama jedna od ključnih odluka done-sena 2008. godine bila je ona o slobodnom pristupu digitalnom izdanju pri HRČKU. Na listi od 58 časopisa iz područja biomedicine i zdravstva na tom Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, prema broju preuzetih članaka u razdoblju od 2008. do 2014. godine, *Medicina Fluminensis* nalazi se na visokom 9. mjestu. U proteklih šest godina zabilježeno je više od 477 000 posjeta digitalnom izdanju našeg glasila, s više od 311 000 preuzimanja članaka na korisnička računala, što ukazuje na značajan interes i potvrđuje opravdanost i svrhu postojanja časopisa, kao i otvorenog mu digitalnog pristupa. Navedeno potvrđuje da su lokalna istraživanja, iako u najvećem dijelu manje značajnijeg odjeka u međunarodnim biomedicinskim časopisima, iznimno važna za medicinsku zajednicu u kojoj se provode, jer omogu-

ćuju kontekstualiziranje rezultata istraživanja na kojima će se temeljiti dobra medicinska praksa²⁴.

VIZIJA KOJA SE NASTAVLJA

U svojevrsnoj akademskoj raspravi, uz viziju razvoja glasila, prof. dr. sc. Ostojić naglasio je u ‘programskom’ Uvodniku iz 2008. godine: „Kvaliteta, „vidljivost” i odjek glasila, dio su zatvorenog kruga u kojem su važni i međunarodno standardizirani uvjeti publiciranja, kao i kontinuirano sudjelovanje kvalitetnih autora. U stvarnosti, časopisi sa „znanstvene periferije” rijetko se uključuju u vodeće baze podataka, pa tako postaje upitan smisao njihova postojanja. S obzirom na to da nemaju međunarodnu prepoznatljivost i citiranost, svojom nedovoljnom vidljivošću teško privlače kvalitetne autore, jer pisanje u njima ne donosi stvarnu „korist”. Istovremeno, sigurni smo da glasila poput našeg mogu opstati i u takvim okolnostima. *Medicina (Fluminensis)*, poticanjem znanstvene produktivnosti, kao i poštovanjem visokih međunarodnih kriterija, imala je, ima i imat će snažnu ulogu u kontinuiranom razvoju i primjeni najviših standarda struke u našoj lokalnoj sredini, što je i smisao njena postojanja. Premda *Medicina (Fluminensis)* kontinuirano progovara znanstvenim „jezikom molekula” medicine postgenomskog doba, ona je dominantno stručni časopis, namijenjen liječnicima svih profila, kao i ostalim pripadnicima biomedicinske profesije. Unatoč praćenju najnovijih trendova u području biomedicinskih znanosti, svojevrsno pomodarstvo i znanstvena isključivost svjesno su uravnoteženi realnom spoznajom da je u liječenju najvećeg broja ljudi još uvijek ključna uloga preventivne medicine i liječnika obiteljske medicine. U glasilu će se i dalje objavljivati stručni i znanstveni članci iz svih područja temeljnih i primijenjenih humanih biomedicinskih znanosti, ne zaboravljajući osobitosti podneblja kojem pripadamo. Cilj je *Medicine (Fluminensis)* informiranje i poučavanje, osiguravanje i unapređivanje kvalitetnih, izvornih i zanimljivih stručnih i znanstvenih informacija koje pridonose usavršavanju struke. Poticaj je to kliničarima da s nama podijele specijalističko znanje i iskustvo, liječnicima primarne zdravstvene zaštite da ukažu na posebno važnu ulogu preventivne medicine, kao i istraživačkim ustanovama i bazičnim znanstvenicima da prikažu

svoja istraživanja, s naglaskom na mogućoj primjenjivosti. Glasilo je i centar edukacije studenata diplomskih i poslijediplomskih studija, časopis koji dopunjuje i proširuje nastavno gradivo i u kojem se mladi znanstveni istraživači prvi put susreću s metodologijom pisanja i objavljivanja stručnih i znanstvenih članaka na materinskom jeziku, prema međunarodnim standardima¹⁸.

Stoga će *Medicina (Fluminensis)* i nadalje biti integracijsko središte dvaju, za medicinu glavnih izvora znanja, znanosti i praktičnog rada u struci. Zajednički cilj je razvoj biomedicinske znanosti u našoj zajednici, s posebnim naglaskom na primjenjivost temeljnih istraživanja u biomedicinskoj praksi, znanosti koja ne postoji radi sebe, već je prirodni akcelerator razvoja struke. Unatoč tomu što živimo u svijetu scientometrije i bibliometrije, u praksi ipak postoji potreba za konkretnim i primjenjivim znanjima²⁵.

Nadamo se da će *Medicina Fluminensis*, Glasilo Hrvatskoga liječničkog zbora – Podružnice Rijeka i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, pronaći način i svrhu opstojnosti i u propulzivnom i nepredvidljivom vremenu koje je pred nama, a koje ćemo, sudjelujući u njegovu ostvarenju, u području biomedicine usmjeriti prema onom najboljem za one kojima su naša znanja potrebna. Hvala svima onima koji su pridonijeli da *Medicina Fluminensis* dočeka svoj zlatni jubilej, koji je samo nova stanica na putu u bolje sutra.

Izjava o sukobu interesa: autori izjavljuju da ne postoji sukob interesa.

Doc. dr. sc. Vjekoslav Bakašun, dr. med.

Prof. dr. sc. Saša Ostojić, dr. med.

Svečani jubilej, pedeset godina neprekinutog izlaženja časopisa *Medicina (Fluminensis)*, bit će obilježen i u sklopu ovogodišnjih Dana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, u prosincu 2014. godine. Na prigodnoj svečanosti bit će predstavljeno ovo izdanje glasila, a pod vodstvom mr. sc. Snježane Stanković i direktora Zorana Badjuka nastupit će Pjevački zbor liječnika Hrvatskoga liječničkog zbora – Podružnice Rijeka, koji u 2014. godini obilježava dvadeset godina umjetničkog rada.

LITERATURA

1. Vukas D. Riječki doprinos hrvatskoj medicinskoj misli. *Medicina* 2004;42(Suppl 1):13-6.
2. Švalba A. Uvodnik. *Obavještenja* 1958;1:3-4.
3. Švalba A. Uvodna riječ uz prvi broj „Preventivne medicine“. *Preventivna medicina* 1964;7:3-6.
4. Zakon o zdravstvenoj zaštiti i organizaciji zdravstvene službe. *Narodne Novine*, br. 19/61.
5. JR. Prvi broj *Medicine*. *Novi list (Rijeka)* 1964 May 12:4-5.
6. Blečić K. Uvodnik. *Medicina* 1964;1:3.
7. Beritić T. Naši medicinski časopisi. *Liječ Vjesn* 1964;86:1166-9.
8. Vrbanić D. Uz ponovno izlaženje „*Medicine*“. *Medicina* 1970;7:343-4.
9. Cezner M. Na kraju jednog desetljeća. *Medicina* 1974;11:3.
10. Šustić V. U susret novim obavezama. *Medicina* 1974;11:2.
11. Sepčić J. Uvodnik. *Acta Fak Med Fluminensis* 1984;9:5.
12. Oštrić L. U povodu 25. obljetnice „*Medicine*“. *Medicina* 1989;25:1.
13. Škarp A. Riječ predsjednika Savjeta *Medicine*. *Medicina* 1989;25:III-IV.
14. Gazdik M. Riječ glavnog urednika. *Medicina* 1989;25:V-VII.
15. Mavrić Ž. Uvodna riječ. *Medicina* 1993;29.
16. Vlahović-Palčevski V, Prpić I. Uvodnik. *Medicina* 2002;38:1.
17. Bakašun V. Četrdeseta obljetnica „*Medicine*“. *Medicina* 2004;42(Suppl 1):5.
18. Ostojić S. Urednička vizija za novu *Medicinu*. *Medicina* 2008;44:4-6.
19. International Committee of Medical Journal Editors [Internet]. Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing and Publication of Scholarly Work in Medical Journals. c2013 [cited 2014 Sept 30]. Available from: <http://www.ICMJE.org>.
20. Committee on Publication Ethics [Internet]. c2014 [cited 2014 Sept 30]. Available from: <http://publicationethics.org/>.
21. HRČAK – Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske [Internet]. [cited 2014 Sept 30]. Available from: <http://hrcak.srce.hr/>.
22. Drazen JM, de Leeuw PW, Laine C, Mulrow C, DeAngelis CD, Frizelle FA et al. Toward more uniform conflict disclosures — the updated ICMJE conflict of interest reporting form. *N Engl J Med* 2010;363:188-9.
23. Vukas D. Riječki doprinos hrvatskoj medicinskoj misli. *Medicina* 2004;42(Suppl 1):13-6.
24. Ofori-Adjei D, Antes G, Tharyan P, Slade E, Tamber PS. Have online international medical journals made local journals obsolete? *PLoS Med*.2006;8:e359.
25. Ostojić S, Perez N. *Medicina Fluminensis* na razmeđu polustoljetnog djelovanja – promjene i vizija za novo doba. *Medicina* 2014;50:4-6.